

ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ
AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
IM. PROF. E. LIPÍŃSKIEGO W KIELCACH

«МОЛОДЬ І НАУКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ОСВІТА, ІННОВАЦІЇ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК»

*Тези доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів освіти та молодих вчених*

**5 листопада 2025 року
ВІННИЦЯ**

Подуфалова О.С.	
АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ У КОЛЕДЖІ.....	76
Подуфалов П.П.	
АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ – ЗАПОРУКА	
ЗБЕРЕЖЕННЯ КОНТИНГЕНТУ СТАРШИХ КУРСІВ.....	78
Соляніченко М.О., Білецька Н.В., Каленяк В.П., Прохорчук С.В.,	
МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	
СТУДЕНТІВ У БАГАТОПРОФІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	80
Христовой Д.Ю.	
Муртазієв Е.Г.	
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ЗАСІБ	
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ...	85
Хухлей В.М.	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПЕРШОГО	
КУРСУ У КОЛЕДЖІ ЯК КОМПОНЕНТ БЕЗПЕКИ.....	88
Черешньова А.С.	
Старовойт Л.В.	
МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА	
ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДИТИНИ.....	91

СЕКЦІЯ 14. Психологічні науки

Дунець Л.М.	
ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ КОНФЛІКТІВ У ВИЩОМУ	
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	93

СЕКЦІЯ 15. Соціологічні науки

Коваль А.Є.	
Коваль Ю.А.	
ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ СТИЛІВ ЛІДЕРСТВА В УПРАВЛІННІ	
СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	96

СЕКЦІЯ 18. Історичні науки

Дорошко Є.О.	
Істошин В.М., Кокус В.В.	
ОЛЕКСАНДР ДМИТРОВИЧ ДЕСПІЛЕР – ЗАВІДУВАЧ	
КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ХІМІЇ ВІННИЦЬКОГО МЕДИЧНОГО	
ІНСТИТУТУ (1946-1975 рр.).....	99
Костиренко Т.О.	
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПОСПОЛИТИХ	
НОВОСАНЖАРСЬКОЇ СОТНІ В КОМПУТАХ І РЕВІЗІЯХ	
ПОЛТАВСЬКОГО ПОЛКУ.....	102
Пікалов О.В., Тенькова З.Ю.	
БАШКИРЦЕВА МАРІЯ – СВІТЛИНА КУЛЬТУРИ	
ПОЛТАВСЬКОГО КРАЮ.....	105

ідеями, шукати зворотний зв'язок і працювати разом для досягнення спільних цілей підприємства.

Ситуаційне лідерство характеризується тим, що лідери змінюють свій стиль управління згідно потреб ситуації або команди. Ефективним лідерам слід адаптувати свій стиль управління відповідно до рівня готовності та розвитку членів команди. Тут передбачається аналіз конкретних ситуацій, оцінка компетентності та відданості окремих членів команди, відповідне коригування за потреби. Цей стиль цінний для стартапів або суб'єктів господарювання, що потребують частих змін, гнучкої кваліфікації та підтримки. Проте лідеру потрібно володіти високим рівнем знань у всіх бізнес-процесах і функціях суб'єкта господарювання для оперативного прийняття рішень.

Отже, сильні та слабкі сторони класичних підходів нейтралізуються ситуаційним стилем управління, який підкреслює специфічний вплив середовища та ситуації на поведінку лідерів. Вибір стилю лідерства суб'єкта господарювання є найважливішою умовою ефективного управління.

Список використаних джерел

1. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної. Полтава : ПУЕТ, 2020.
2. Македон В.В., Маковецька А.О. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах ринкової нестабільності. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : «Економічні науки». 2023. № 12. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9477>.
3. Романовський О.Г., Резнік С.М., Гура Т.В., Панфілов Ю.І., Головешко Б.Р., Бондаренко В.В. Лідерські якості в професійній діяльності / за заг. ред. О.Г. Романовського. Харків : ФОП Панов А.М., 2023. 144 с.

СЕКЦІЯ 18. Історичні науки

Дорошко Є.О., студент

Наукові керівники: к. б. н, доцент кафедри біологічної та загальної хімії

Істошин В.М.,

головний бібліотекар Наукової бібліотеки ім. Гордія Палія

Кокус В.В.

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

ОЛЕКСАНДР ДМИТРОВИЧ ДЕСПІЛЛЕР – ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ХІМІЇ ВІННИЦЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ (1946-1975 рр.)

З'явився на світ Олександр Дмитрович Деспіллер 22 лютого 1906 р. в м. Одеса. У буремні роки Першої світової війни, у зв'язку з репресіями воєнного часу, батько Олександра Дмитровича змінив прізвище на Сергєєв, з того часу до 1938 р. уся родина носила саме це прізвище. У 1938 р. батько, який працював бухгалтером міського комунального господарства, був заарештований органами НКВС, згодом викликали й самого Олександра Дмитровича, змусили його повернути рідне прізвище – Деспіллер [1].

Упродовж 1924-1927 рр. Олександр Деспіллер навчався спочатку у

Вінницькому фармацевтичному технікумі, який згодом був перетворений на фармацевтичний інститут. Після його закінчення залишився працювати спочатку лаборантом, а незабаром асистентом кафедри хімії (1927-1930). У 1930-1932 рр. працював науковим співробітником Одеського науково-дослідного інституту шкірної промисловості, за сумісництвом – викладачем хімії в Одеському хіміко-технологічному інституті. У 1932 р. О. Д. Деспіллер повернувся до Вінниці, де упродовж 1933-1934 рр. працював хіміком на суперфосфатному заводі. З 1934 р. викладав мінералогію у Вінницькому фармацевтичному інституті. Після реорганізації фармацевтичного інституту у Вінницький медичний інститут працював асистентом, а згодом доцентом кафедри органічної хімії [6].

У липні 1941 р. був мобілізований до лав Червоної армії. Проходив службу хіміком-інструктором 1-ї батареї дивізіону 822-го артилерійського полку, начальником польової хімічної лабораторії 172-ї окремої роти хімічного захисту 38-ї стрілецької дивізії 8-ї окремої технічної роти; командиром взводу медико-технічного забезпечення технічної роти, старшим лаборантом науково-дослідної хімічної лабораторії хімічного управління 1-го Українського фронту. Мав військове звання старшого техника-лейтенанта. Брав участь у боях поблизу Сталінграда, під Полтавою, у визволенні від нацистських загарбників території Німеччини, Польщі, Австрії. Під час війни О.Д. Деспіллер розробив аналітичний метод дослідження хімічних речовин таємного (військового) призначення [3].

Після демобілізації повернувся до Вінницького медичного інституту на посаду доцента кафедри біохімії, де пропрацював один рік. Тривалий період (1946-1975) працював завідувачем кафедри загальної хімії, займався відновленням зруйнованої під час війни матеріально-технічної бази кафедри. У 1948 р. О.Д. Деспіллеру було присвоєно науковий ступінь кандидата фармацевтичних наук, наступного року – вчене звання доцента [1].

Студенти шанували Олександра Дмитровича як талановитого викладача. Він учив, що знання лікаря повинні бути універсальними. Збереглися спогади його учня, випускника Вінницького медичного інституту Костянтина Сафонова: «Олександр Дмитрович був дуже ерудованою людиною. Це не відштовхувало молодь, як іноді буває, а викликало повагу, зацікавленість у студентів, було прикладом для наслідування. Лекції Деспіллера були дуже змістовними, містили інформацію про різні галузі знань. Це робило їх дуже цікавими і такими, що надовго залишаються у пам'яті», «Слухаючи лекції Олександра Дмитровича, дивувався його вмінню простими словами розповідати про складні процеси та явища, а також глибині думки та культурі мови науковця» [5, с. 322-323].

Олександр Деспіллер був автором низки наукових праць, винаходів та раціоналізаторських пропозицій. У 1949 р. він запатентував винахід – принципово новий тип монометалевого гальванічного елемента, названий реверсійним. На принципі вирівнювання потенціалів монометалевого елемента, при умові вирівнювання складу електроліту, О.Д. Деспіллер розробив новий

метод титрування, який отримав назву гальванометричного. Подальше його опрацювання дозволило розробити принципово новий, титрувальний метод визначення концентрації водневих іонів (рН), який не вимагав застосування потенціометра. Визначення рН зводилося до титрування в першій посудині двох компонентів буферної суміші, а у другій – досліджуваного розчину. Методика була застосована у лабораторії Вінницького спиртзаводу, а також для дослідження рН ґрунтів, фізіологічних об'єктів тощо [4]. Особливістю винаходу «Гальванічний елемент» було те, що він дозволяв виконувати багаторазову перезарядку (до 150 циклів) шляхом звичайної перестановки електродів. Був одним з авторів недорого й доступного способу визначення рН ґрунтів [6].

О. Д. Деспіллер розробив графічний метод вивчення процесів формування підземних вод. Цей метод ґрунтувався на математичному дослідженні графіків, де абсцисою є послідовність проб води, а ординатою концентрація іонів, відображена в еквівалентах. Робота полягала у вивченні взаємозв'язків між змінами концентрацій різних іонів на графіку. На підставі цих даних були зроблені висновки про процеси формування підземних вод певного регіону. Графічний метод дозволив відмовитись від застосування складних і високовартісних методик. За допомогою цього методу О.Д. Деспіллер вивчав процеси формування іонного складу мінеральних вод курорту Хмільник, Кисловодськ, озера Балхаш, р. Амудар'ї, содових вод Придніпров'я [2].

У 1970 р. О.Д. Деспіллер розробив «метод рівносторонньої гіперболи», який дозволяв за допомогою простих математичних розрахунків визначити конкретні джерела мінералізації (засолення) підземних вод певного регіону. Ця робота отримала схвальні відгуки гідрогеологів при розробці великого аналітичного матеріалу, пов'язаного із засоленням свердловин Донбасу [1].

Автор наукових розвідок: «Нові методи визначення рН», «До питання формування содових вод у деяких районах Наддніпров'я», «Нові методи отримання добрив» та багатьох інших.

У 1974 р. в Іркутському державному університеті О.Д. Деспіллер захистив докторську дисертацію на тему: «Гидрохимические методы выявления процессов, участвовавших в формировании химического состава природных и промышленных вод» [6]. В ній були відображені багаторічні напрацювання вченого в галузі вивчення іонного складу підземних та поверхневих вод.

Олександр Деспіллер був нагороджений урядовою відзнакою «Відмінник охорони здоров'я», медалями «За оборону Сталінграда» (1943), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945) [3].

Олександр Дмитрович досконало володів українською, російською, англійською, французькою, польською та німецькою мовами. Добре розумівся на поезії, писав вірши, малював картини, любляв музику. Чудово виконував на фортепіано складні твори видатних вітчизняних та зарубіжних композиторів. Був автором ряду музичних творів, з якими виступав на творчих вечорах студентів, які регулярно проводились у Вінницькому медичному інституті [6].

У липні 1975 р. вчений вийшов на заслужений відпочинок, але

продовжував займатися науковою роботою. Після аварії на Чорнобильській атомній електростанції не залишився осторонь цієї катастрофи. О.Д. Деспіллер вніс на розгляд в урядову комісію важливі пропозиції щодо хімічної дезактивації радіоактивних відходів [3].

Пішов із життя Олександр Дмитрович 9 вересня 1988 р. у м. Вінниці, залишивши після себе яскравий слід в історії Вінницького медичного інституту та в пам'яті учнів.

Список використаних джерел

1. Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова, спр. 977, арк. 369–432.
2. Вартапетова Н. Цінний метод : [про дослідження іонного складу природних вод, запропоноване О. Д. Деспіллером] / Н. Вартапетова, М. Гуринович // Молодий медик. – 1965. – 27 берез. (№ 12). – С. 2.
3. Деспіллер Олександр Дмитрович // Війна пройшлась по їхніх долях. Книга пам'яті Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Ч. 1 : 3 інституту - на фронт : професорсько-викладацький склад, випускники, студенти та співробітники - учасники Другої світової війни / уклад.: О. А. Юрчишина, М. Г. Домненко, В. В. Кокус. – 2021. – С. 46–47.
4. Основные этапы и направления деятельности Винницкого медицинского института им. Н. И. Пирогова: материалы юбилейной научной конференции / ред. М. П. Рудюк. - Київ : Здоров'я, 1969. – С. 45–46.
5. Сафронов К. Александр Де-Спиллер: ученый, педагог, человек / К. Сафронов // Вінницький альбом, 1999 : літературно-художній та історико-краєзнавчий альманах. – Вінниця, 2000. – С. 322–326.
6. Характер людини творить її долю : [про О. Д. Деспіллера] // Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова : монографія / О. А. Юрчишина, Н. М. Кравчук, Л. В. Сухарева [та ін.]. – Вінниця, 2020. – С. 302–308.

Костиренко Т.О.

асистент кафедри педагогіки та суспільних наук

Полтавський університет економіки і торгівлі

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПОСПОЛИТИХ НОВОСАНЖАРСЬКОЇ СОТНІ В КОМПУТАХ І РЕВІЗІЯХ ПОЛТАВСЬКОГО ПОЛКУ

Поселення Нові Санжари виникло у першій половині XVII ст. на лівому березі річки Ворскли, неподалік від Санжарівського перевозу. На мапі Гійома Левассера де Боплана 1648 р. воно позначене під назвою «Санжаров Новий» у складі Черкаського староства [8, с. 593]. У той час околиці містечка були вкриті густими лісами, які згодом вирубувалися для господарських потреб.

У другій половині XIV ст. ця територія входила до Великого князівства Литовського, а після Люблінської унії 1569 р. стала частиною Речі Посполитої. Згідно з універсалом Сигізмунда II Августа 1571 р., землі Поворскля, серед яких були й майбутні Нові Санжари, передали у володіння «низовому козаку і